

Kingdom of the Netherlands

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ЧИСТИЙ АРКУШ»

МОНІТОРИНГОВИЙ ЗВІТ

в рамках проєкту

**"Виконання обласного плану дій 1325 – ключ до
безпеки Харківщини"**

Громадська організація "Чистий Аркуш"

2023-2024 роки

Громадська організація "Чистий Аркуш" в 2023-2024 роках реалізовувала проєкт «Виконання обласного плану дій 1325 – ключ до безпеки Харківщини».

Мета проєкту: Об'єднання зусиль і сприяння у виконанні Харківського Регіонального плану заходів 1325 та проведення широкої інформаційно-просвітницької кампанії задля забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у подоланні конфліктів, встановленні миру, процесах відновлення, протидії безпековим викликам, системної протидії насильству за ознакою статі та насильству, пов'язаному з війною та торгівлі людьми.

Завдання 1. Забезпечення проведення комплексного моніторингу та оцінювання виконання завдань в рамках резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» щодо виконання політики протидії торгівлі людьми та врахування їх результатів у подальшому виконанні Регіонального Плану заходів 1325 в чотирьох районах Харківської області.

Завдання 2. Запровадження системного інформування населення з питань запобігання та протидії насильству за ознакою статі, сексуальним домаганням та сексуальному насильству, пов'язаному з війною, протидії торгівлі людьми в чотирьох районах Харківської області.

Із запланованих до проведення моніторингу 35-ти громад Харківської області офіційні відповіді на запит ГО «Чистий Аркуш» було отримано від 27-ми громад, моніторинг 8-ми громад було здійснено шляхом аналізу даних з відкритих джерел (соціальні мережі та сайти громад). Частину громад ми відвідали особисто з робочими зустрічами.

Припускаємо, що причина ненадання інформації від деяких громад пов'язана або із загостренням безпекової ситуації, або з вкрай великим навантаженням на працівників та працівниць державних структур територіальних громад.

Територіальні громади

«Перелік громад» – Додаток 1.

«Моніторингова анкета. Форма» – Додаток 2.

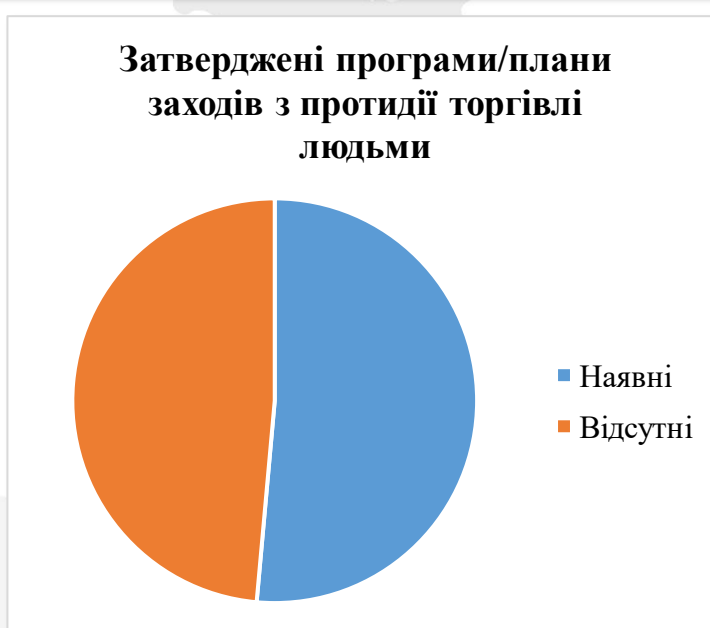
У всіх 35-ти опитуваних громадах наявні структурні підрозділи, що відповідають за соціальну сферу (управління/відділи соціального захисту, центри надання соціальних послуг/соціального обслуговування/надання адміністративних послуг, служби у справах дітей, центри життєстійкості тощо). Таким чином можна зробити висновок, що мережа таких структур в цілому задовольняє потреби територіальних громад Харківщини. Водночас, кількісний склад фахівців/чинь, до посадових обов'язків яких внесений саме напрям протидії торгівлі людьми, можна вважати таким, що не задовольняє сучасні потреби.

Самі повноваження таких фахівців/чинь в напрямку протидії торгівлі людьми або не були зазначені у відповідях, або певним чином формалізовано виписані з чинного законодавства. Під час робочих зустрічей 14% територіальних громад зазначали в своїх повноваженнях виключно консультативні послуги, з чого можна зробити висновок, що фахівці та фахівчині не в повному обсязі розуміють свої обов'язки в напрямку протидії торгівлі людьми.

У 20-ти громадах визначений відповідальний за напрямок протидії торгівлі людьми структурний підрозділ, водночас лише у 16-ти визначена наказом керівника відповідальна особа. Її повноваження або не були зазначені, або вказані формально.

У 18-ти громадах затверджені програми/ плани заходів з протидії торгівлі людьми. Водночас у відкритих джерелах не всі програми/ плани відображено отже перевірити їх зміст не представляється можливим.

Програми/плани затверджувалися переважно у 2021, 2022, 2023 рр. до 2024, 2025, 2026 рр. відповідно.

Як завжди критичним залишається питання фінансування: лише у 3-х громадах виділені кошти на загальну суму 23,5 тис. грн., із цього можна зробити висновок про майже повну відсутність фінансування за цим напрямком роботи. Також лише в 1-й громаді питання виділення коштів опрацьовується на даний час та у 2-х громадах зазначено, що кошти виділені, але без суми, в усіх інших - кошти виділяти не планується.

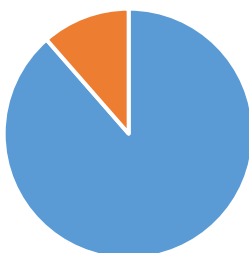
Водночас,
необхідно
враховувати
той факт, що
відповідно
до
нормативно-
правових

актів на період дії воєнного стану переважно кошти виділяються тільки на захищені статті та на питання, пов'язані із безпекою та захистом.

Утворені координаційні ради з питань сім'ї, гендерної рівності, запобігання та протидії домашньому насильству і торгівлі людьми

■ Так
■ Ні

У 31-й громаді утворені координаційні ради з питань сім'ї, гендерної рівності, запобігання та протидії домашньому насильству і торгівлі людьми.

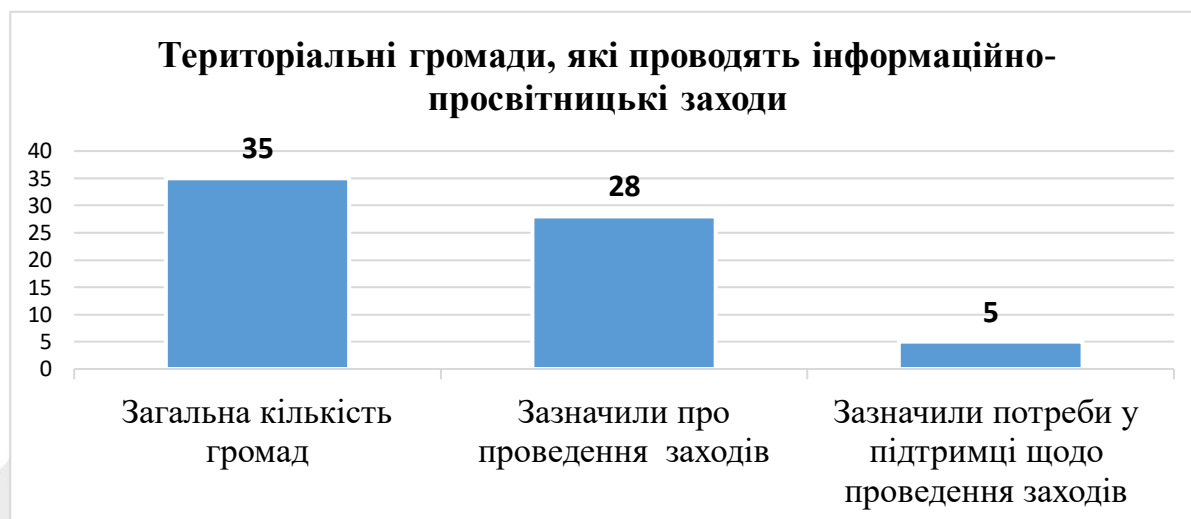
Це є позитивним фактором, незважаючи на те, що в частині громад діяльність цих органів є доволі формальною. Більшість з них були створені або внесені зміни (складу, назви) у 2021 р., зазначено, що засідання відбуваються щоквартально. Необхідно звернути увагу, що ті громади, в яких координаційні ради не були створені, порушують чинне законодавство.

Також, за спостереженнями та з відкритих джерел є інформація, що частина засідань з обговоренням питання протидії торгівлі людьми відбувається протокольно або формально. Під час робочих зустрічей представниками деяких громад було зазначено, що під час загострення воєнних дій це питання відійшло на другий план та засідання відбуваються нерегулярно. Питання, що заслуховуються в основному стосуються напряму «домашнє насильство», це пов'язане із тим, що його випадків фіксується більше, випадки ідентифікації постраждалих від торгівлі людьми в області – поодинокі. Можна зробити висновок, що в громадах важливо підвищувати розуміння важливості ролі цього дорадчого органу в напрямку протидії торгівлі людьми.

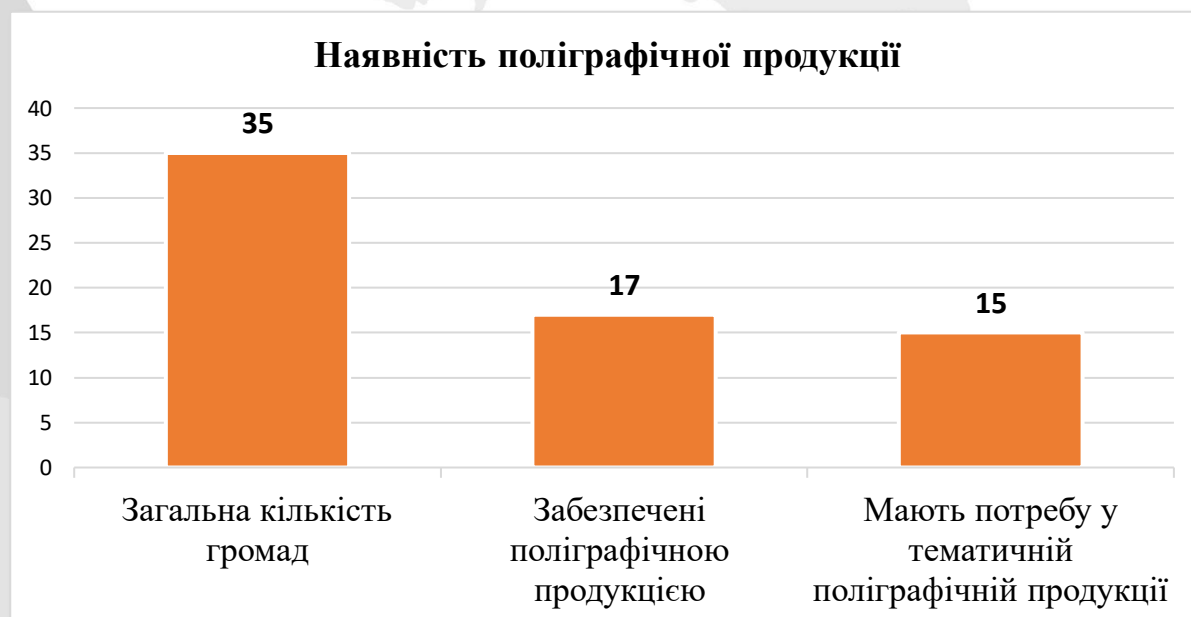
Що стосується організації інформаційно-просвітницьких заходів з нагоди Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства», Європейського дня протидії торгівлі людьми, Всесвітнього дня протидії торгівлі людьми, Міжнародного дня боротьби з сексуальним насильством в умовах конфлікту. Переважна більшість (28 громад) зазначила про проведення таких заходів.

Водночас, вважаємо, що інформація деякими громадами була надана не зовсім коректна, тому що під час робочих зустрічей в громадах переважно з'ясовувалось, що така діяльність обмежується оприлюдненням інформації про зазначені дати на офіційних сайтах та сторінках громад у соціальних мережах. Але станом на 2023-2024 роки для Харківщини є обґрунтовано з урахуванням безпекової ситуації та проводити дані активності є небезпечно для населення громад.

Що стосується потреби у підтримці щодо проведення таких заходів її зазначили тільки 5 громад. В основному заходи проводяться органами соціального захисту населення, органами та закладами освіти, центрами соціальних служб, представниками/цями поліції.

Із 35-ти 17 громад зазначили, що вони забезпечені поліграфічною продукцією за напрямком протидії торгівлі людьми, яку в основному надають громадські та міжнародні організації, благодійні фонди. 15 громад зазначили, що мають потребу у тематичній поліграфічній продукції.

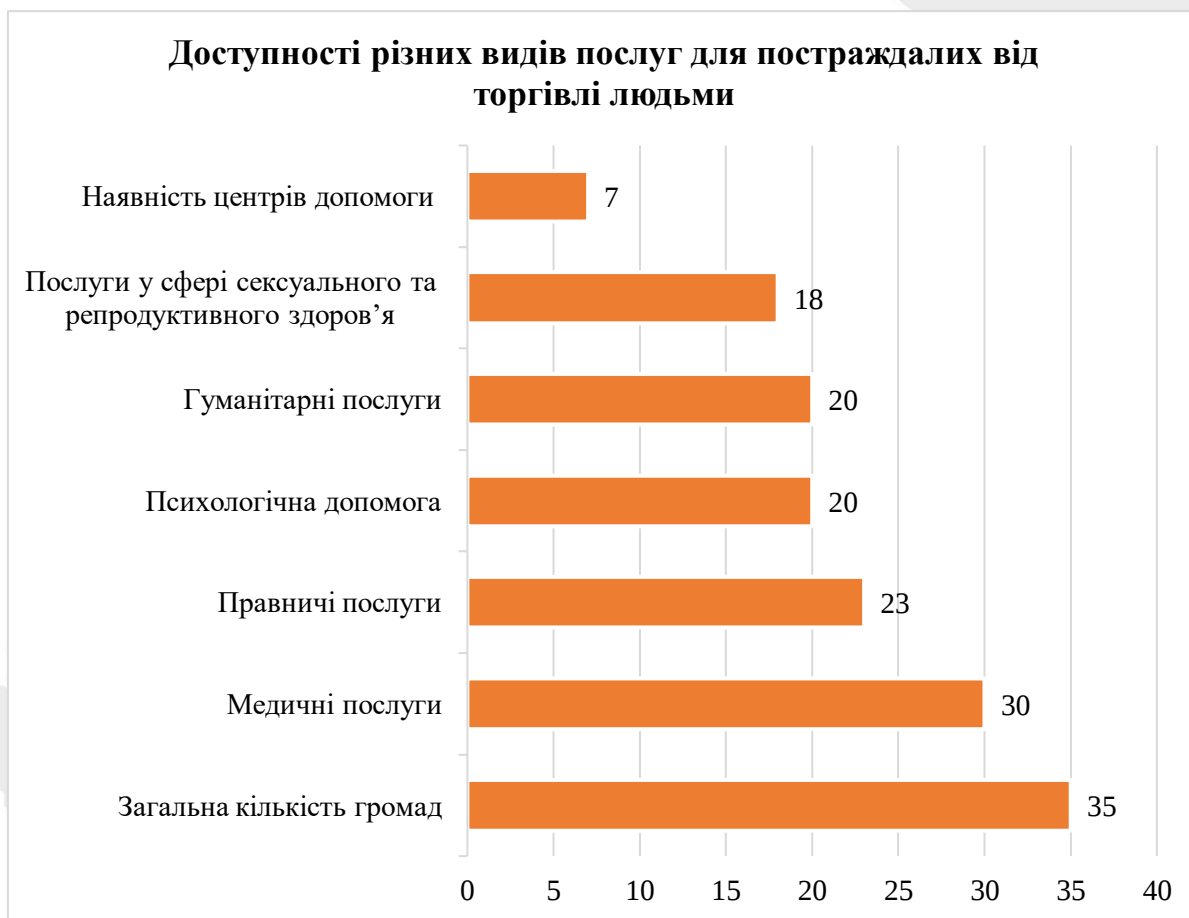

Водночас, зважаючи на погіршення безпекової ситуації у Харківській області, проведення масових заходів офлайн з розповсюдженням поліграфічної продукції на сьогодні не є актуальним та безпечним. Під час робочих зустрічей та інформаційних заходів – ГО «Чистий Аркуш» частково забезпечила поліграфічною продукцією (буклети, плакати).

Що стосується стану доступності різних видів послуг для постраждалих від торгівлі людьми.

Усі 35 громад зазначили доступність соціальних послуг за рахунок як раз розвинутої мережі структур соціального спрямування. Також задовільна ситуація з наданням медичних послуг, що є доступними у всіх громадах, навіть у тих, що наближені то лінії безпосереднього зіткнення (30 громад) та правничих послуг (23 громади): припускаємо громади мали на увазі або безоплатну правничу допомогу, або правничі послуги, що надаються громадськими організаціями. Оскільки під час робочих зустрічей було зазначено, що юристи/юристки в громадах здебільшого працюють в штаті міської/сільської/селищної рад та не ведуть прийому громадян. Більш складна ситуація з наданням психологічної допомоги постраждалим (20 громад зазначили доступність психологічних послуг) та послуг у сфері сексуального та репродуктивного здоров'я (18 громад). Брак психологів/психологинь відзначали більшість громад під час робочих зустрічей: це пов'язано з невеликим розміром заробітної платні, яку можуть запропонувати громади. 20 громад зазначили доступність гуманітарних послуг для постраждалих, 7 громад відзвітувалися про наявність центрів допомоги для постраждалих від торгівлі людьми, проте немає додаткової інформації що мається на увазі під такими центрами та види запропонованих послуг, враховуючи, що у Харківській області немає офіційно центрів надання допомоги саме для такої

категорії постраждалих, окрім кризових центрів/притулків для постраждалих від насильства усіх форм.

30 громад зазначили про наявність системи реагування на випадки торгівлі людьми, 20 громад зазначили про наявність системного моніторингу функціонування системи реагування на випадки торгівлі людьми, при чому деякі громади зазначили, що випадків виявлення та звернення осіб, які постраждали від торгівлі людьми в громаді не було, тобто моніторинг проводити немає необхідності.

ВИСНОВКИ

За підсумками проведеного моніторингу, інформації, отриманої під час робочих зустрічей, моніторингових анкет та аналізу відкритих джерел можна зробити наступні висновки:

- ❖ недостатня кількість навчених фахівців/чинь на місцях, їх велике навантаження, багато напрямів роботи, непритаманних у мирний час, пов'язаних із викликами війни, що призводить до зниження пріоритетності напрямку «протидія торгівлі людьми»;
- ❖ відкритість та готовність фахівців та фахівчинь до навчань різних форматів з теми протидія торгівлі людьми;
- ❖ професійне вигоряння, особистий психологічний стан;
- ❖ часткова відсутність розуміння з боку керівництва громад важливості такої соціальної проблеми як торгівля людьми;
- ❖ періодичне загострення безпекової ситуації в Харківській області призводить до зменшення уваги питанню роботи в цьому напрямку, немає можливості проведення масової інформаційно-просвітницької роботи;
- ❖ відсутність системності у висвітленні на рівні області, району та громад інформації про таке явище як торгівлі людьми та шляхи протидії цьому злочину;
- ❖ складна термінологія та не завжди зрозумілість поданої інформації цільовій аудиторії;

- ❖ відсутність прикладів втягнення в ситуації торгівлі людьми, експлуатації та можливостей отримання допомоги (історії постраждалих);
- ❖ відсутність у широкому доступі контактної інформації про локальних суб'єктів, які мають можливість надавати допомогу та підтримку постраждалим від торгівлі людьми;
- ❖ недостатнє фінансування напрямку протидії торгівлі людьми.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Збільшити кількість інформаційних повідомлень для висвітлення у ЗМІ, соціальних мережах, сайтах громад. Адаптація даної інформації під різні цільові аудиторії (учнівська молодь, ВПО, шукачі роботи, фахівці та фахівчині). Використання коректної термінології та актуальної інформації.
2. Розповсюдити по громадах довідник контактної інформації щодо національних та локальних суб'єктів Національного механізму взаємодії з протидії торгівлі людьми. Як для прикладу розроблена «Картка допомоги та перенаправлення» інформація про допомогу для постраждалих осіб від фізичного, психологічного, сексуального та економічного насильства для надавачів послуг, працівників гуманітарних та громадських організацій, представників громад.
3. Збільшити зусилля на рівні громад щодо ідентифікації постраждалих від торгівлі людьми серед вразливих груп населення, особливо ВПО.
4. Сприяти організації навчання/підвищення кваліфікації фахівців та фахівчинь державних структур щодо ідентифікації/перенаправлення постраждалих від торгівлі людьми.
5. Проводити додаткові інтенсивні та практичні навчання щодо взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи з протидії торгівлі людьми та різниці між торгівлею людьми та іншими злочинами для представників органів місцевого самоврядування і надавачів послуг, щоб мінімізувати збої в процесі ідентифікації, перенаправленні та наданні допомоги постраждалим від торгівлі людьми.

Додаток 1.

«Перелік громад»

1. Богодухівська міська громада
2. Валківська міська громада
3. Краснокутська селищна громада
4. Золочівська селищна громада
5. Коломацька селищна громада
6. Ізюмська міська громада
7. Донецька селищна громада
8. Савинська селищна громада
9. Оскільська сільська громада
10. Кун'євська сільська громада
11. Красноградська міська громада
12. Зачепилівська селищна громада
13. Кегичівська селищна громада
14. Сахновщинська селищна громада
15. Наталинська сільська громада
16. Шевченківська селищна громада
17. Лозівська міська громада
18. Первомайська міська громада
19. Близнюківська селищна громада
20. Біляєвська сільська громада
21. Олексіївська сільська громада
22. Харківська міська громада
23. Дергачівська міська громада
24. Мерейф'янська міська громада
25. Люботинська міська громада
26. Південна міська громада
27. Безлюдівська селищна громада
28. Височанська селищна громада
29. Малоданилівська селищна громада
30. Пісочинська селищна громада
31. Солоницівська селищна громада
32. Нововодолазька сільська громада
33. Зміївська міська громада
34. Малинівська селищна громада
35. Печенізька селищна громада

Додаток 2.

«Моніторингова анкета. Форма»

	Питання	Відповіді фахівців та фахівчинь
1	Які структурні підрозділи у соціальній сфері створені та функціонують на території громади?	
2	Які їх повноваження в напрямку протидії торгівлі людьми?	
3	Чи є у громаді визначений розпорядженням голови відповідальний структурний підрозділ за напрямом протидії торгівлі людьми?	
4	Чи є у цьому підрозділі визначена наказом керівника відповідальна особа за даний напрямок?	
5	Які її повноваження?	
6	Чи є затверджена програма/план заходів з протидії торгівлі людьми?	
7	Якщо так, то коли затверджена(-ий) і на який період?	
8	Чи є виділені кошти на протидію торгівлі людьми?	
9	Якщо Ні. Чи заплановано виділення коштів на протидію торгівлі людьми?	
10	Чи створена на території громади координаційна рада/міжвідомча рада з питань сім'ї, гендерної рівності, запобігання та протидії домашньому насильству та протидії торгівлі людьми?	
11	Якщо так, то коли створена і як часто відбуваються засідання?	
12	Коли було засідання останній раз?	
13	Чи заплановані засідання на 2024 рік?	
14	Чи проводяться в громаді інформаційно-просвітницькі заходи з нагоди Всесвітнього дня протидії торгівлі людьми (30 липня)?	
15	Чи проводяться в громаді інформаційно-просвітницькі заходи з нагоди Європейського дня протидії торгівлі людьми (16 жовтня)?	

16	Чи проводяться в громаді інформаційно-просвітницькі заходи з нагоди Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» (25 листопада – 10 грудня)?	
17	Чи проводяться в громаді інформаційно-просвітницькі заходи з нагоди Міжнародний день боротьби з сексуальним насильством в умовах конфлікту (19 червня)	
18	Чи проводяться в громаді інформаційно-просвітницькі заходи з нагоди Європейський день захисту дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (18 листопада)	
19	Якщо ні, то чи є потреба в підтримці щодо проведення таких заходів та яка саме?	
20	Якщо так, то ким проводяться заходи та для якої аудиторії?	
21	Чи забезпечується громада тематичною поліграфічною продукцією по протидії торгівлі людьми?	
22	Якщо так, то хто надає?	
23	Якщо ні, то чи має потребу?	
24	Наявність доступних психологічних послуг для постраждалих від торгівлі людьми	
25	Наявність доступних правничих послуг для постраждалих від торгівлі людьми	
26	Наявність доступних соціальних послуг для постраждалих від торгівлі людьми	
27	Наявність доступних медичних послуг для постраждалих від торгівлі людьми	
28	Наявність доступних послуг у сфері сексуального та репродуктивного здоров'я для постраждалих від торгівлі людьми	
29	Наявність доступних гуманітарних послуг для постраждалих від торгівлі людьми	
30	Наявність доступних центрів допомоги врятованим для постраждалих від торгівлі людьми	
31	Чи наявна система реагування на випадки торгівлі людьми?	
32	Чи наявний системний моніторинг функціонування система реагування на випадки торгівлі людьми?	

Kingdom of the Netherlands

Це дослідження підготовлено за підтримки Уряду Королівства Нідерландів в рамках проекту «Жінки, мир, безпека: місцеві потреби – місцеві рішення», що впроваджується Українським Жіночим Фондом».

Відповідальність за зміст інформації несе громадська організація «Чистий Аркуш». Інформація, що представлена у виданні, не завжди відображає погляди Уряду Королівства Нідерландів і Українського жіночого фонду.